

RELACJE POMIĘDZY WŁADZĄ USTAWODAWCZĄ A WYKONAWCZĄ

1. PREZYDENCJALIZM:

1.1. Geneza

1.2. Charakterystyka

- zasada hamulców i równowagi (*checks and balance*)
- monizm władzy wykonawczej
- powszechne wybory zarówno legislatywy, jak i szefa egzekutywy (prezydenta)
- brak instytucji wotum zaufania
- brak odpowiedzialności politycznej szefa egzekutywy przed parlamentem; członkowie rządu odpowiedzialni wyłącznie przed prezydentem
(niemożność obalenia egzekutywy przez parlament i niemożność rozwiązania parlamentu przed upływem jego kadencji)
- zakaz łączenia stanowisk rządowych z mandatem deputowanego
- inicjatywa ustawodawcza wyłącznie w rękach legislatywy (formalnie)

1.3. Ewolucja

1.4. Występowanie

2. PARLAMENTARYZM

2.1. Geneza

2.2. Charakterystyka

- dualizm egzekutywy
- powszechne wybory legislatywy
- powiązania pomiędzy władzą wykonawczą i ustawodawczą (m.in. brak zakazu łączenia stanowisk rządowych z mandatem deputowanego)
- ograniczone kompetencje głowy państwa – brak odpowiedzialności politycznej
- gabinet wyłaniany przez parlament ponosi odpowiedzialność polityczną przed parlamentem (wotum nieufności)
- możliwość przedterminowego rozwiązania parlamentu (w przypadku bikameralizmu izby niższej)

2.3. Podstawowe modele parlamentaryzmu

- system gabinetowo-parlamentarny a parlamentarno-gabinetowy (komitetowy)
- parlamentaryzm konsensualny a parlamentaryzm większościowy
- parlamentaryzm pozytywny i negatywny
- parlamentaryzm klasyczny i zracjonalizowany
- system kanclerski

Demokracja westminsterska:
decyzje podejmowane większością głosów

Demokracja konsensualna:
decyzje podejmowane po uzgodnieniu kompromisu satysfakcjonującego możliwie wiele stron

KONSTRUKTYWNE WOTUM NIEUFNOŚCI
wyrażenie wotum nieufności wobec rządu połączone ze wskazaniem nowego kandydata na premiera

3. System PARLAMENTARNO-PREZYDENCKI (semi-prezydencjalizm)

3.1. Geneza

3.2. Charakterystyka

- dualizm władzy wykonawczej
- parlament i prezydent wyłaniani w wyborach powszechnych
- ograniczenie kompetencji ustawodawczych parlamentu (ordonanse)
- silna pozycja prezydenta
możliwość odwołania gabinetu i rozwiązania parlamentu;
brak ponoszenia odpowiedzialności politycznej przed parlamentem;
szerokie kompetencje osobiste;
- gabinet ponosi odpowiedzialność polityczną zarówno przed prezydentem, jak i parlamentem (wotum nieufności)
- zakaz łączenia stanowisk rządowych z mandatem deputowanego

3.3. Koabitacja

3.4. Występowanie

4. RZĄDY ZGROMADZENIA (konwentu):

4.1. Charakterystyka

- szczególna rola parlamentu
- monizm władzy wykonawczej (ma charakter kolegialny)
- brak instytucji wotum zaufania
- brak możliwości skrócenia kadencji parlamentu
- brak odpowiedzialności politycznej rządu przed parlamentem (brak instytucji wotum nieufności)
- zakaz łączenia stanowisk rządowych z mandatem deputowanego